

NYILATKOZAT

Alulírott dr. Gyapay László nyilatkozom, hogy Kovács Józsefet, a Miskolci Egyetem Irodalomtudományi Doktoriskola abszolutóriummal rendelkező, ez évben végzett hallgatóját támogatom a predoktori ösztöndíjra benyújtott pályázatán.

Kovács Józseffel immár több, mint hat éve van szoros és folyamatos munkakapcsolatom. Egyetemi éveim során járt általam hirdett speciális kollégiumra, irányításom alatt részt vett a Tudományos Diákkör munkájában, magyar szakon hozzám írta szakdolgozatát, majd az Irodalomtudományi Doktoriskola Klasszikus Szövegtudományi Programján három évig voltam témavezetője. Ez alatt az idő alatt odaadó, involvált, kitartó, nagy munkabírási és invenciózus diáknak bizonyult. Abba a típusba tartozik, aki hamar megtalálja kutatási témáját, és szívósan dolgozik a feladaton anélkül, hogy érdeklődése károsan beszűkülne. Gyorsan felismerte, hogy szakmánk lényege a források feltárásán, körülhatárolásán és interpretálásán alapul. Ennek jegyében választott olyan témát, mely egyaránt megfelel személyiségének, kutatói érdeklődésének, magyar-történelem szakos képzettségének és a Szövegtudományi Program profiljának. Csengery Antal (1822–1880) mint a Pesti Hírlap szerkesztője 1845 júniusától 1848. december végéig fontos szerepet játszott a polgári átalakulás előkészítésében és az első magyar felelős kormány politikájának támogatásában. Ekkori munkássága azonban máig korlátozottan feltárt, mert hírlapi cikkeinek jelentős részét álnéven, szignóval vagy név nélkül jelentette meg. Kovács József arra vállalkozott, hogy olyan módszert dolgoz ki, melynek segítségével a kérdéses írások szerzősége beazonosítható, ami által jól körülhatárolhatóvá válik Csengery Antal munkássága, és így megnyílik az út arra, hogy pályájának erről a szakaszáról monografikus feldolgozás készüljön. Ezzel a témaválasztással lehetősége nyílt Kovács Józsefnek arra, hogy a magyar történelem egyik talán legjobban kutatott területén új eredményekkel lépjen fel.

Kovács József jó úton van ahhoz, hogy vállalt feladatát eredménnyel tudja befejezni. A folyamatos munkával töltött évek során mindig az életkorának megfelelő jó munkát adott ki kezéből. Hallgató korában bejutott Tudományos Diákkör országos fordulójára, szakdolgozatát kiemelkedőnek ítélték tanárai, doktoriskolai éveim alatt pedig eljutott arra a szintre, hogy a szakma rangos fórumain publikál. Annak ellenére, hogy talán írásbeli produkcióiban magabiztosabb, tudományos konferenciákon – nemzetközit is beleértve – sikerrel szerepel. Személyiségére, érdeklődése nyitottságára és íráskészségére jellemző, hogy szépirodalmi

próbálkozásai is vannak (vers, regény). Verseiből rangos folyóiratok (Zempléni Múza, Debreceni Disputa, Műút) válogattak, és publikációi között verstani érdekeltségű recenzió is található. A különböző tevékenységeiben megmutatkozó minőségigény és eddigi munkái jó reményt nyújtanak arra, hogy a pályázatában vállalt feladatokat magas szinten teljesíti.

Kovács József szakmai fejlődése egyenletes és jó ütemű volt. Mivel szorgalmas, és folyamatosan koncentráltan foglalkozik témájával, kezd kialakulni egyéni kutatói karaktere és testre szabott munkamódszere. Már régóta nem jelent problémát számára a könyvtárakban, kéziratárakban és levéltárakban való önálló és célratorő tájékozódás. Jól eligazodik mind a vonatkozó történettudományi, mind az irodalomtudományi szakirodalomban. Hallgatói magatartására jellemző, hogy a tanári, témavezetői tanácsokat megfogadja, de egyre inkább áll elő saját megoldásokkal. Fontos és biztató jellemvonása, hogy problémaérzékenységéből és meggyőző anyagismeretéből fakadóan önálló kérdésfelvetés megfogalmazására képes. Állításait jól artikulálja, anyagát logikusan strukturálja. Doktoranduszi időszaka alatt fokozatosan nőtt annak a szövegnek a terjedelme, melyet áttekinthetően meg tudott szerkeszteni. Jelenleg eljutott arra a szintre, hogy a függelékek nélkül kb. 160 oldalra becsült disszertációjához jól tagolt tartalomjegyzéket állított össze. Textológia munkában részt vevő kolléga esetén külön ki kell emelni, hogy türelemmel, kellő alázattal, aprólékos gondossággal és kitartással végzi a szövegek sajtó alá rendezését. Szakmai előrehaladásának komoly mérföldköve lesz, ha színvonalasan megírja disszertációja bevezető fejezetét, melyben saját tudományos szemléletét és munkamódszerét kívánja reflektálttá tenni. A nyelvtanulás egy olyan fontos terület, ahol nagy energia-befektetésre van még szüksége, ezért csak helyeselni tudom, hogy munkatervében vállalta a középfokú német nyelvvizsga letételét.

Kovács József kettős feladat megoldását ígerte doktoranduszi éve kezdeten: vállalta, hogy a teljesség igényével összegyűjti, és sajtó alá rendezi Csengery Antal 1847. június 7-ig, az Ellenzéki Nyilatkozat aláírásáig megjelent publicisztikai munkáit, és ennek az anyagnak az ismeretében monografikus igénnyel megírja a szerkesztő meg hírlapíró Csengery és lapja szerepét az ellenzéki politikai küzdelmekben. Munkájával megnyugtató ütemben haladt, hiszen doktorandusz éve alatt nemcsak a leendő disszertáció szerkezete alakult ki, hanem jelentős fejezetei el is készültek. Részletesen kidolgozta és az Irodalomtörténeti Közleményekben publikálta azt a szempontrendszert, melynek segítségével jó eredményt remélve kísérelte meg a Pesti Hírlapban név nélkül vagy szignóval megjelent Csengery-írások kiszűrését. Ennek segítségével állította össze a *Munkaterv Mellékletében* hozzáférhető listát, amely az eredmény bizonyossági foka alapján két csoportra osztva („Minden bizonnyal Csengery-cikkek” és „Vélhetően Csengery-cikkek”) hozza a Csengerynek tulajdonított írások

jegyzékét. Gondosan kialakította a szövegközlés elveit és azt a szerkezetet, melyben a jegyzetapparátus anyagát kívánja elrendezni. Dicsérni tudom a disszertáció ezen részének (a leendő *Függelék*nek), mértéktartó visszafogottságát. Kovács József ugyanis a magyarázó jegyzeteket illetően nyelvi magyarázatokat vállalt, ami reálissá teszi a feladat elvégzését. A jelen pillanatban 125 cikk van begépelve, és ez 310 oldalnyi szöveget tesz ki. Ennél is fontosabb, hogy feltárt és jól kezelhető formában rendelkezésére áll az a Csengerytől származó forrásanyag, melyre disszertációja értekező részét kívánja alapozni. A történeti elemzés egy kb. 50 oldalas része elkészült. Ez a fejezet részleteiben és egészében is megjárta a Doktoriskola különböző fórumait, és a munkáról elismerő vélemény alakult ki. Azzal a szándékkal, hogy Kovács Józsefnek szülessenek Doktoriskolán kívüli munkakapcsolatai is, ezt a Századokba szánt fejezetet elküldtük Pajkossy Gábornak, a korszak egyik jelentős szakemberének, a folyóirat szerkesztőbizottsági tagjának. Kovács József eddigi teljesítménye, munkabírása és felkészültsége alapján igen jó remény van arra, hogy a pályázatban vállalt feladatokat a megadott határidőre elvégzi. Ezt a reményt nagyban erősíti az a tény, hogy bár a vállalt három fejezet még jócskán igényel kutatómunkát, a disszertáció szerkezete megnyugtató formát öltött, és a jelölt alapos tájékozottsággal bír forrásaiban. Ebből az következik, a disszertáció szerkezetileg már kialakított – még apróbb változtatásokon nyilván keresztülmenő – üres helyeit kell „csak” megírni. Ennek fényében reálisnak tartom Kovács Józsefnek a pályázatban benyújtott ütemtervét is.

Nem szorosán a jelen pályázat tárgya, hogy Kovács József tervezi munkája 1848. december 31-ig való kiterjesztését és a disszertáció könyv alakban való megjelenítését. Mindkét tervet szívből üdvözlöm és támogatom. A leendő kötet forrásközlő része hiánypótló szerepet töltené be, az azt megelőző értekezés pedig számos új és releváns eredménnyel bíztat.

Az elmondottak alapján ígéretesnek és reálisnak tartom Kovács József pályázatát, melynek pozitív elbírálása esetén nemcsak az Irodalomtudományi Doktoriskola nyerne, hanem annak is megnőne esélye, hogy egy tehetséges tanítványunkat a tudományos pályára segítjük.

Miskolc, 2011. október 26.

Dr. Gyapay László